

Sygn. akt I CSK 651/17

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko A.K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 marca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 25 maja 2017 r. powódka M. K. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Nie spełniła tych kryteriów zagadnienie sformułowane w skardze kasacyjnej przez skarżącą dotyczące określenia terminu przedawnienia roszczeń wobec osoby odpowiadającej wekslowo na podstawie art. 8 prawa wekslowego oraz początku biegu tego terminu, gdyż zagadnienia te były przedmiotem, akceptowanych także w doktrynie wypowiedzi Sądu Najwyższego. Z art. 8 prawa wekslowego wynika, że ten, kto podpisał weksel jako przedstawiciel innej osoby, nie będąc umocowanym do działania w jej imieniu, odpowiada sam wekslowo, a jeżeli zapłacił, ma takie same prawa, jakie przysługiwałyby osobie, której jest rzekomo przedstawicielem (zasady te stosuje się również do przedstawiciela, który przekroczył granice swego umocowania). Oznacza to, że odpowiedzialność podpisanego na wekslu rzekomego przedstawiciela zależy od tego, w jakim charakterze podpisał on weksel jako przedstawiciel. *Falsus procurator* może zatem odpowiadać jak wystawca, akceptant, awalista lub indosant, w zależności od tego, w jakim charakterze podpisał weksel (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 48/08, nie publ., z dnia 3 kwietnia 2003 r., V CKN 76/01, Prawo Bankowe 2003 nr 10, s. 27 oraz z dnia 4 grudnia 1998 r., III CKN 60/98, OSNC 1999, nr 7 - 8, poz. 126). Takie konsekwencje art. 8 prawa wekslowego uzasadniają określenie terminów przedawnienia względem „rzekomego przedstawiciela” odpowiadającego wekslowo z powołaniem się na art. 70 prawa wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2013 r., I CNP 35/12, nie publ.). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera - poza odwołaniem się do własnego stanowiska - argumentów zaczerpniętych z orzecznictwa lub z dorobku nauki prawa wykazujących istnienie zagadnienia prawnego związanego z ustaleniem rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczenia wekslowego wobec osoby odpowiadającej na podstawie art. 8 prawa wekslowego z pominięciem szczególnych regulacji Prawa wekslowego, w szczególności uzależniającego rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia od konieczności uzyskania prawomocnego wyroku oddalającego powództwo przeciwko osobie, za którą inna osoba podpisała weksel.

Nie jest również skuteczne powołanie się przez skarżącą na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2

k.p.c. wymaga bowiem wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić oraz - co równie istotne - uzasadnić w skardze kasacyjnej, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08 oraz z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09 - niepublikowane).

Skarżąca bezpodstawnie dopatruje się rozbieżności orzecznictwa w kwestii formy podpisu jako konstytuującego odpowiedzialność wekslową. Sygnalizowany przez skarżącą problem prawny był już przedmiotem analizy Sądu Najwyższego w uchwale siedmiu sędziów z dnia 30 grudnia 1993 r., III CZP 146/93 (OSNC 1994 nr 5, poz. 94). Wyjaśniono w niej, że podpis wystawcy weksla musi obejmować co najmniej nazwisko. Dla powstania odpowiedzialności wekslowej nie jest przy tym wymagane, aby podpis był czytelny. Podpis nieczytelny powinien jednak być złożony w formie zwykle używanej przez wystawę. Powyższy pogląd znalazł swoje potwierdzenie także w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym odpowiedzialności wekslowej w tym m.in. w wyroku z dnia 11 maja 2012 r., II CSK 507/11 (nie publ.) oraz wyroku z dnia 12 lutego 2004 r., V CK 183/03 (nie publ.).

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono

na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 108 § 1 i 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 21 w zw. z § 15 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

kc

aj